

ΦΩΝΗ ΤῶΝ ΠΑΤΕΡῶΝ

1

᾽Αββᾶ Δωροθέου

ΜΗΝ
ΚΑΤΑΚΡΙΝΕΙΣ

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΠΑΡΑΚΛΗΤΟΥ
ΩΡΩΠΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Πρόλογος

Η ΑΛΗΘΙΝΗ ὄψη τῆς ἐποχῆς μας εἶναι ἐφηβική. Δέν προλαβαίνουμε νά συλλάβουμε τίς συνεχεῖς ἀλλαγές στό πρόσωπο καί στήν καρδιά της. Δέν μπορούμε νά ξεδιαλύνουμε τά πολυποίκιλα καί ἐτερόκλητα στοιχεῖα, πού δίνουν χαρακτηριστικούς τόνους στό πορτρέτο της. Πῶς εἶναι τόσο πολύμορφη; Πῶς συγχωνεύει μέσα στά σπλάχνα της τόσα ρεύματα καί τόσα συστήματα, τόσο ἰδεαλισμό καί τόσο κυνισμό, τόσο ἀλτρουϊσμό καί τόση φιλαυτία, τόσο λογικό καί τόσο παράλογο, τόση ἀγιότητα καί τόση ἀμαρτία;

Μήπως ὁμως ἀκριβῶς μέσα σ' αὐτή τήν ἄβυσσος τῶν ἀλληλοσυγκρουόμενων στοιχείων, μέσα στήν ἀσύμφωνη συναυλία –ἤ μᾶλλον στό κομφούζιο– τῶν τόσων φωνῶν, γιγαντώνεται ὁ πόθος τῆς μιᾶς φωνῆς, τῆς φωνῆς τῆς ἀλήθειας, τῆς φωνῆς πού ἐλευθερώνει;

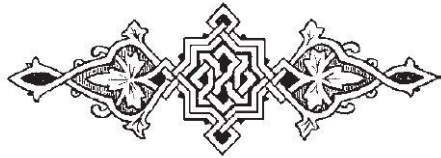
Εἶναι, γι' αὐτό, μοναδικό εὐτύχημα ἡ παρουσία «ποιμενικῶν ἀυλῶν» στό χῶρο τῆς Ἐκκλησίας. Οἱ θεοφόροι πατέρες προσφέρουν σέ κάθε ἐποχή μιάν αὐθεντική φωνή κρυστάλλινης ἀλήθειας, πού ἀποτελεῖ καρπό τῆς ὀλόψυχης συνεργασίας τους μέ τή θεία χάρη.

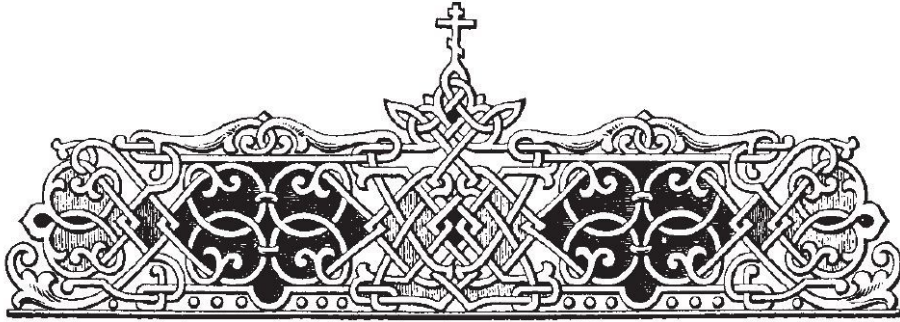
« Ἡ Φωνή τῶν Πατέρων », πού κατά διαστήματα θά ἐκδίδουμε σέ μικρά τεύχη, θά περιλαμβάνει σέ ἐλεύθερη ἀπόδοση ἐκλεκτά πατερικά κείμενα (κάποτε λίγο συντετμημένα, λόγω ἐλλείψεως χώρου, ἀλλά καί γιά νά διαβάζονται ἀπ' ὅλους εὐκόλα καί εὐχάριστα) καί θά διανέμεται δωρεάν ὡς προσφορά ἀγάπης στούς ἀδελφούς μας.

Ἡ σειρά ἐγκαινιάζεται μέ τό λόγο τοῦ ἀββᾶ Δωροθέου «Περὶ τοῦ μὴ κρίνειν τὸν πλησίον».

Ὁ γλαφυρός καί ἐπιβλητικός συγγραφέας ἔζησε τὸν 6ο αἰῶνα στήν Παλαιστίνη. Ἀπό μικρός ἀφοσιώθηκε μέ ἐξαιρετικό ζῆλο στή μόρφωση. Ἀργότερα ἔγινε μοναχός στή μονή τοῦ Σεριίδου. Ἐκεῖ ἴδρυσε μέ χρήματα τοῦ ἀδελφοῦ του νοσοκομεῖο γιά μοναχοὺς καί γι' ἄλλους φτωχοὺς ἀρρώστους. Τελικά συγκρότησε μοναστήρι στή Γάζα. Οἱ διδασκαλίες του διακρίνονται γιά τήν ἀπλότητα, τή χάρη, τή ζωντάνια καί τήν πειστικότητα. Ὁ λόγος του γιά τήν κατάκριση, πού ἀκολουθεῖ, ἔχει ὡς θεμέλιό του τό σεβασμό στήν ἀνθρώπινη προσωπικότητα, θέμα πού τόσο ἀπασχολεῖ τή σύγχρονη ἐπιστήμη καί διανόηση.

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΠΑΡΑΚΛΗΤΟΥ

Μὴν κατακρίνεις

ΑΝ ΕΙΧΑΜΕ στό νοῦ μας, ἀδελφοί, τά λόγια τῶν ἁγίων πατέρων, ἂν τά μελετούσαμε παντοτινά, δύσκολα θ' ἁμαρτάναμε, δύσκολα θά παραμελούσαμε τούς ἑαυτούς μας. Ἐν π.χ., ὅπως εἶπαν ἐκεῖνοι, δέν καταφρονούσαμε ὅσα μᾶς φαίνονται μικρά καί τιποτένια, δέν θά πέφταμε στά μεγάλα καί βαριά.

Ὅλοι ξέρετε πόσο μεγάλο ἁμάρτημα εἶναι νά κρίνουμε τόν πλησίον. Τί βαρύτερο ὑπάρχει ἀπ' αὐτό; Τί ἄλλο μισεῖ καί ἀποστρέφεται τόσο ὁ Θεός; Ὅπως εἶπαν καί οἱ πατέρες, δέν ὑπάρχει χειρότερο πράγμα ἀπό τήν κατάκριση. Καί ὅμως, σ' ἓνα τέτοιο μεγάλο κακό φτάνει κανεῖς ἀπό μερικές ἀσήμαντες ἀπροσεξίες.

Ἐν δεχθεῖς μιά μικρή ὑποψία γιά τόν πλησίον, ἂν πεῖς, "Τί εἶναι ν' ἀκούσω τί λέει αὐτός ὁ ἀδελφός; Τί εἶναι νά πῶ κι ἐγώ ἓνα λόγο; Τί εἶναι ἂν δῶ τί πάει νά κάνει αὐτός ὁ ἀδελφός ἢ ἐκεῖνος ὁ ξένος;", τότε ὁ νοῦς ἀρχίζει ν' ἀφήνει τίς δικές

του ἀμαρτίες καί ν' ἀσχολεῖται συνεχῶς μέ τούς ἄλλους.

Ἄπό κεί φτάνει κανείς στήν κατάκριση, στήν καταλαλιά καί στήν ἐξουδένωση. Κι ἔπειτα πέφτει σ' ἐκεῖνα πού κατακρίνει. Τίποτα δέν ἀπογυμνώνει τόσο τόν ἄνθρωπο καί δέν τόν φέρνει σέ ἐγκατάλειψη Θεοῦ, ὅσο ἡ καταλαλιά, ἡ κατάκριση καί ἡ ἐξουδένωση τοῦ πλησίον. Γιατί ἄλλο εἶναι καταλαλιά, ἄλλο κατάκριση καί ἄλλο ἐξουδένωση.

Καταλαλιά εἶναι τό νά πεῖς γιά κάποιον: “Εἶπε ψέματα” ἢ “ὀργίστηκε” ἢ “ἔπεσε σέ πορνεία” κ.λπ. Ἦδη μ' αὐτόν τόν τρόπο καταλάλησες, δηλαδή λάλησες σέ βάρος τοῦ ἄλλου, φανέρωσες μέ ἐμπάθεια τό ἀμάρτημά του.

Κατάκριση εἶναι νά πεῖς: “Ὁ τάδε εἶναι ψεύτης”, “εἶναι ὀργίλος”, “εἶναι πόρνος”. Ἔτσι κατέκρινες ὀλόκληρη τή ζωή του. Αὐτό εἶναι βαρύτερο ἀμάρτημα. Γιατί ἄλλο εἶναι νά πεῖς, “ὀργίστηκε”, καί ἄλλο νά πεῖς, “εἶναι ὀργίλος”, καί νά βγάλεις ἔτσι συμπέρασμα, καθῶς εἶπα, γιά τή ζωή του ὀλόκληρη. Καί εἶναι τόσο βαρειά ἡ κατάκριση, περισσότερο ἀπό κάθε ἀμαρτία, ὥστε κι ὁ ἴδιος ὁ Χριστός ἔφτασε νά πεῖ: «Ἵποκριτή! Βγάλε πρῶτα τό δοκάρι ἀπό τό δικό σου μάτι, καί τότε θά δεῖς καθαρά καί θά μπορέσεις νά βγάλεις τό σκουπιδάκι ἀπό τό μάτι τοῦ ἀδελφοῦ σου» (Ματθ. 7:5). Παρομοίωσε ἔτσι τήν ἀμαρτία τοῦ πλησίον μέ ἀγκίδα, ἐνῶ τή δική σου κατάκριση μέ δοκάρι. Τόσο βαρειά εἶναι ἡ κατάκριση.

Κι ἐκεῖνος ὁ Φαρισαῖος, πού προσευχόταν κι εὐχαριστοῦσε τό Θεό γιά τά κατορθώματά του,

δέν ἔλεγε ψέματα. Τὴν ἀλήθεια ἔλεγε. Καί δέν καταδικάστηκε γι' αὐτό. Γιατί ἔχουμε χρέος νά εὐχαριστοῦμε τό Θεό, ὅταν ἀξιωθοῦμε νά κάνομε κάτι καλό, ἀφοῦ Αὐτός εἶναι συνεργός καί βοηθός μας. Γι' αὐτό, καθώς εἶπα, ὁ Φαρισαῖος δέν καταδικάστηκε ἐπειδή εἶπε, “Δέν εἶμαι σάν τούς ἄλλους ἀνθρώπους”. “Ὅταν ὅμως, γυρνώντας στόν τελώνη, εἶπε, “οὔτε σάν κι αὐτόν τόν τελώνη”, τότε καταδικάστηκε. Γιατί τότε κατέκρινε καί ἀμάρτησε.

Τίποτα βαρύτερο λοιπόν, τίποτα χειρότερο ἀπό τὴν κατάκριση ἢ ἐξουδένωση τοῦ πλησίον. Γιατί νά μὴν κατακρίνομε καλύτερα τούς ἑαυτούς μας καί τίς δικές μας ἀμαρτίες, πού τίς ξέρουμε μέ ἀκρίβεια, καί πού γι' αὐτές θά δώσουμε λόγο στό Θεό; Γιατί ἀρπάζουμε τὴν κρίση ἀπό τό Θεό; Τί γυρεύουμε ἀπό τό πλάσμα τοῦ Θεοῦ; Μά δέν τρένομε, ἀκούγοντας τί ἔπαθε ἐκεῖνος ὁ μέγας ἀσκητής;

Αὐτός ἔμαθε γιά κάποιον ἀδελφό ὅτι ἔπασσε σέ πορνεία, καί εἶπε: “Ἄχ, ἄσχημα ἔκανε!”. Δέν ξέρετε τί φοβερό λέει γι' αὐτόν στό Γεροντικό; “Ὅτι τοῦ ἔφερε ἅγιος ἄγγελος τὴν ψυχὴ ἐκείνου πού ἀμάρτησε, καί τοῦ εἶπε: “Νά, αὐτός πού ἔκρινες πέθανε. Ποῦ ὀρίζεις λοιπόν νά τόν βάλω; Στόν παράδεισο ἢ στήν κόλαση;”.

Ἐπάρχει τίποτα φοβερότερο ἀπ' αὐτὴ τὴν ἐνοχὴ; Τί ἄλλο σημαίνει ὁ λόγος τοῦ ἀγγέλου στό γέροντα, παρά τοῦτο: “Ἐπειδὴ ἐσύ εἶσαι ὁ κριτὴς τῶν δικαίων καί τῶν ἀμαρτωλῶν, πές μου, τί διατάζεις γι' αὐτὴ τὴ φτωχὴ ψυχὴ; Τὴν ἔλεεις ἢ τὴν κολάζεις;”. Συγκλονισμένος ἀπ' αὐτό ὁ

ἅγιος ἐκεῖνος γέροντας, πέρασε τὴν ὑπόλοιπη ζωὴ του μέ στεναγμούς, μέ δάκρυα, μέ μύριους κόπους, παρακαλώντας τὸ Θεὸ νὰ τοῦ συγχωρήσει ἐκείνη τὴν ἁμαρτία. Καί τὰ ἔκανε ὅλ' αὐτά, ἂν καί εἶχε πέσει μέ τὸ πρόσωπο στά πόδια τοῦ ἀγγέλου καί πῆρε τὴ συγχώρηση.

Τί θέλουμε λοιπόν κι ἐμεῖς ν' ἀσχολούμαστε μέ τὸν ἄλλο; Τί θέλουμε νὰ σηκώνουμε ξένο φορτίο; Ἔχουμε κάτι γιὰ νὰ μεριμνήσουμε, ἀδελφοί: Καθένας ἄς κοιτάξει τὸν ἑαυτό του καί τὰ δικά του σφάλματα. Μόνο τοῦ Θεοῦ εἶναι ἔργο εἶτε νὰ δικαιώσει εἶτε νὰ καταδικάσει. Ἐκείνου, πού ξέρει τοῦ καθενός καί τὴν κατάσταση καί τὴ δύναμη καί τὸ περιβάλλον καί τὰ χαρίσματα καί τὴν ἰδιοσυγκρασία καί τίς ἱκανότητες, καί πού κρίνει ἀνάλογα μέ ὅλ' αὐτά, ὅπως Αὐτός μόνο ξέρει. Ἄλλιως κρίνει ὁ Θεὸς ἕναν ἐπίσκοπο κι ἄλλιως ἕναν ἄρχοντα, ἄλλιως τὸν ἡγούμενο κι ἄλλιως τὸν ὑποτακτικό, ἄλλιως τὸ γέρο κι ἄλλιως τὸ νέο, ἄλλιως τὸν ἄρρωστο κι ἄλλιως τὸν ὑγιή.

Θυμᾶμαι πὼς ἄκουσα κάποτε κάτι σχετικό: Ἐνα πλοῖο μέ σκλάβους ἀγκυροβόλησε σέ κάποια πόλη. Σ' αὐτὴ τὴν πόλη κατοικοῦσε μιὰ ἐνάρετη μοναχὴ, πού φρόντιζε πάρα πολὺ τὴν ψυχὴ της. Μόλις ἔμαθε πὼς ἦρθε ἐκεῖνο τὸ πλοῖο, χάρηκε, γιατί ποθοῦσε ν' ἀγοράσει ἕνα πολὺ μικρὸ κοριτσάκι. Λογάριαζε μέ τὸ νοῦ της: “Θὰ τὸ πάρω καί θὰ τὸ ἀναθρέψω ὅπως θέλω, ἔτσι πού νὰ μὴ γνωρίσει τίποτε ἀπὸ τὴν κακία καί τὴν ἁμαρτία τοῦ κόσμου”. Ἐστειλε λοιπόν καί

φώναξε τὸν караβοκύρη, ποὺ πράγματι εἶχε δυὸ μικρά κοριτσάκια, ὅπως ἀκριβῶς τὰ ἤθελε ἡ μοναχή. Ἀμέσως πληρώνει μὲ χαρὰ καὶ παίρνει τὸ ἕνα.

Μόλις ἔφυγε ὁ караβοκύρης ἀπὸ κείνη τὴν ἀγία καὶ προχώρησε λίγο, τὸν συναντάει μιά αἰσχυρή καὶ κακόφημη θεατρίνα. Βλέπει τὸ ἄλλο κοριτσάκι καὶ θέλει νὰ τὸ πάρει. Συμφωνεῖ τὴν τιμὴ, πληρώνει καὶ φεύγει, παίρνοντάς το μαζί της.

Βλέπετε μυστήριον Θεοῦ; Βλέπετε ἀνεξιχνίαστη βουλή; Ποιὸς μπορεῖ νὰ δώσει ἐξήγηση σ' αὐτό;... Παίρνει λοιπὸν ἡ ἀγία μοναχή ἐκεῖνο τὸ κοριτσάκι καὶ τὸ ἀνατρέφει μέσα σὸ φόβον τοῦ Θεοῦ, συνηθίζοντάς το σὲ κάθε καλὸ ἔργον καὶ διδάσκοντάς το κάθε λεπτομέρεια τῆς μοναχικῆς ζωῆς καὶ ὅλη γενικὰ τὴν εὐωδία τῶν ἀγίων ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ. Πῆρε καὶ ἡ θεατρίνα τὸ δύστυχον τὸ ἄλλο, καὶ τὸ ἔκανε ὄργανον τοῦ διαβόλου.

Τί μπορούμε νὰ ποῦμε γι' αὐτὸ τὸ παράδοξον καὶ φοβερὸ μυστήριον; Κι οἱ δυὸ ἦταν μικρές. Κι οἱ δυὸ πουλήθηκαν, χωρὶς νὰ ξέρουν οὔτε ποῦ πᾶνε. Καὶ ἡ μία βρέθηκε στὰ χέρια τοῦ Θεοῦ, ἐνῶ ἡ ἄλλη ἔπεσε στὰ χέρια τοῦ διαβόλου. Εἶναι δυνατό νὰ πεί κανεὶς, πῶς ὅσα θ' ἀπαιτήσῃ ὁ Θεὸς ἀπὸ τὴν πρώτη, θ' ἀπαιτήσῃ κι ἀπὸ τὴν δευτέρα; Πῶς εἶναι δυνατό; Καὶ ἂν πέσουν κι οἱ δυὸ σὲ πορνείαν ἢ σὲ ἄλλο παράπτωμα, εἶναι δυνατό νὰ κριθοῦν μὲ τὸ ἴδιον μέτρο; Πῶς μπορεῖ; Ἡ μιά ἔμαθε γιὰ τὴν μέλλουσαν κρίσιν, ἔμαθε γιὰ τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, μέρα καὶ νύχτα ἄκουγε τὰ θεῖα λόγια. Ἡ ἄλλη, ἡ ταλαίπωρη, ποτέ δὲν εἶδε οὔτε ἄκουσε κάτι καλὸ, μὰ, ἀντίθετα, ὅλα τὰ αἰσχυρά,

ὅλα τὰ διαβολικά. Πῶς μπορεῖ ἐπομένως νά ζητηθεῖ κι ἀπὸ τίς δυὸ ἢ ἴδια ἀκρίβεια στήν τήρηση τῶν θείων ἐντολῶν;

Ὁ ἄνθρωπος λοιπόν δέν μπορεῖ νά ξέρει τίποτε ἀπὸ τίς βουλές τοῦ Θεοῦ. Μόνο Αὐτός εἶναι πού ὅλα τὰ γνωρίζει καί μπορεῖ νά κρίνει ἀλάθητα τόν καθένα.

Πραγματικά, συμβαίνει καμιά φορά νά κάνει ἓνας ἀδελφός κάποιο σφάλμα ἀπὸ ἀπλότητα. Αὐτὴ ὅμως ἢ ἀπλότητα εὐαρεστεῖ τό Θεό περισσότερο ἀπὸ ὀλόκληρη τή δική σου ζωή. Κι ἐσύ κάθесαι καί τόν κατακρίνεις καί κολάζεις τήν ψυχή σου; Κι ἂν κάποτε ὑποκύψει στήν ἁμαρτία, ποῦ ξέρεις πόσο ἀγωνίστηκε, πόσο αἷμα ἔχυσε πρὶν κάνει τό κακό, ὥστε ἡ ἁμαρτία του τελικά νά μοιάζει σχεδόν σάν ἀρετὴ μπροστά στά μάτια τοῦ Θεοῦ; Γιατί, φυσικά, ὁ Θεός βλέπει τόν κόπο του καί τή θλίψη πού πέρασε, πρὶν κάνει τήν ἁμαρτία. Ἔτσι, τόν ἐλεεῖ καί τόν συγχωρεῖ. Ὁ Θεός λοιπόν τόν ἐλεεῖ, κι ἐσύ τόν καταδικάζεις καί χάνεις τήν ψυχή σου; Καί ποῦ ξέρεις πόσα δάκρυα ἔχυσε ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ γι' αὐτό; Ἐσύ εἶδες τήν ἁμαρτία, ἀλλά τή μετάνοια δέν τήν ξέρεις.

Ἄλλες φορές πάλι συμβαίνει ὄχι μόνο νά κατακρίνουμε, ἀλλά καί νά ἐξουδενώνουμε. (Καθώς εἶπα, ἄλλο εἶναι κατάκριση καί ἄλλο ἐξουδένωση). Ἐξουδένωση εἶναι ὄχι μόνο νά κατακρίνει κανεὶς, ἀλλά καί νά ἐκμηδενίζει τόν πλησίον, νά τόν σιχαίνεται σάν κάτι ἀηδιαστικό.

Αὐτό εἶναι βέβαια χειρότερο ἀπὸ τὴν κατάκριση καὶ πολὺ πιὸ καταστρεπτικό.

“Ὅσοι ὅμως θέλουν νὰ σωθοῦν, δέν προσέχουν καθόλου τὰ ἐλαττώματα τοῦ ἄλλου. Κοιτᾶνε πάντα τίς δικές τους μόνο ἀδυναμίες, κι ἔτσι προκόβουν πνευματικά.

Τέτοιος ἦταν ἐκεῖνος πού εἶδε τὸν ἀδελφό του ν’ ἀμαρτάνει, καί εἶπε ἀναστενάζοντας: “Ἀλίμονό μου! Σήμερα αὐτός, αὔριο ὅπωςδὴποτε κι ἐγώ!”.

Βλέπεις ἀσφάλεια; Βλέπεις ἐτοιμασία ψυχῆς; Πῶς βρῆκε ἀμέσως τρόπο ν’ ἀποφύγει τὴν κατάκριση τοῦ ἀδελφοῦ του; Λέγοντας, “αὔριο ὅπωςδὴποτε κι ἐγώ”, ἔβαλε στὸν ἑαυτό του φόβο καὶ μέριμνα γιὰ τίς ἀμαρτίες πού δῆθεν θὰ ἔκανε. Κι ἔτσι ξέφυγε τὴν κατάκριση τοῦ πλησίον. Καί δέν ἀρκέστηκε μόνο ὡς ἐδῶ, μά ἔβαλε τὸν ἑαυτό του πιὸ κάτω, λέγοντας: “Καί αὐτός μὲν θὰ μετανοήσῃ γιὰ τὴν ἀμαρτία του, ἐνῶ ἐγώ δέν εἶναι σίγουρο πῶς θὰ μετανοήσω”.

Κι ἐμεῖς, οἱ ἄθλιοι, κατακρίνουμε ἀσύστολα, ἀποστρεφόμεσθε, ἐξουθενώνουμε, ἂν τύχει νὰ δοῦμε ἢ ν’ ἀκούσουμε ἢ νὰ ὑποψιαστοῦμε κάτι. Καί τό φοβερότερο εἶναι, ὅτι δέν σταματᾶμε μέχρι τὴ δική μας βλάβη, ἀλλὰ συναντᾶμε κι ἄλλον ἀδελφό καί ἀμέσως τοῦ λέμε: “Αὐτό κι αὐτό ἔγινε”. Ἔτσι βλάπτουμε κι ἐκεῖνον, βάζοντας στὴν καρδιά του ἀμαρτίες. Καί δέν φοβόμαστε τό Θεό... Ἀλλὰ ἐνῶ κάνουμε ἔργο διαβολικό, δέν ἀνησυχοῦμε κιόλας. Καί γινόμαστε συνεργάτες τῶν δαιμόνων τόσο γιὰ τὴ δική μας καταστροφή ὅσο καί τοῦ ἀδελφοῦ.

Καί γιατί τὰ παθαίνουμε αὐτά; Ἐπειδὴ δέν ἔχουμε ἀγάπη. Ἐάν εἶχαμε ἀγάπη, συμπάθεια καὶ συμπόνια, θ' ἀποφεύγαμε νὰ βλέπουμε τὰ ἐλαττώματα τοῦ πλησίον, ὅπως εἶναι γραμμένο: «Ἡ ἀγάπη καλύπτει πολλές ἁμαρτίες» (Α΄ Πέτρ. 4:8). Καί ἄλλοῦ: Ἡ ἀγάπη «δέν σκέπτεται τό κακό,... ὅλα τὰ σκεπάζει» (Α΄ Κορ. 13:5, 7) κ.λπ.

Κι ἐμεῖς λοιπόν, ὅπως εἶπα, ἂν εἶχαμε ἀγάπη, θά σκεπάζαμε κάθε σφάλμα, ὅπως κάνουν οἱ ἅγιοι, ὅταν βλέπουν τὰ ἐλαττώματα τῶν ἀνθρώπων. Μήπως εἶναι τυφλοὶ οἱ ἅγιοι καὶ δέν βλέπουν τίς ἁμαρτίες; Καί ποιός μισεῖ τόσο τὴν ἁμαρτία ὅσο οἱ ἅγιοι; Καί ὅμως, δέν μισοῦν τὸν ἁμαρτωλό οὔτε τὸν κατακρίνουν. Δέν τὸν ἀποστρέφονται, ἀλλὰ ὑποφέρουν μαζί του, τὸν νουθετοῦν, τὸν παρηγοροῦν, τὸν γιατρεύουν σάν ἄρρωστο μέλος τοῦ σώματός τους. Τὰ πάντα κάνουν γιὰ νὰ τὸν σώσουν.

Νά, ὅπως ἡ μητέρα πού ἔχει ἄσχημο παιδί, δέν τό ἀποστρέφεται, ἀλλὰ τό στολίζει μ' εὐχαρίστηση καὶ κάνει ὅ,τι μπορεῖ γιὰ νὰ τό ὁμορφύνει, τό ἴδιο κι οἱ ἅγιοι, πάντα σκεπάζουν καὶ στολίζουν καὶ βοηθοῦν, ὥστε καὶ τὸν ἔνοχο νὰ διορθώσουν καὶ ἄλλον νὰ μὴν ἀφήσουν νὰ πάθει κακό ἀπ' αὐτόν.

Τί ἔκανε ὁ ἀββάς Ἀμμωνᾶς, ὅταν ἦρθαν ἐκεῖνοι οἱ ἀδελφοὶ ταραγμένοι καὶ τοῦ εἶπαν, “Ἐλα νὰ δεῖς, ἀββά, ὅτι ὑπάρχει γυναίκα στό κελλί τοῦ τάδε ἀδελφοῦ”; Πόση εὐσπλαχνία ἔδειξε! Πόση ἀγάπη φανέρωσε ἡ ἁγία ἐκεῖνη ψυχή! Καταλαβαίνοντας ὅτι ὁ ἀδελφός ἔκρυψε τὴ

γυναίκα μέσα στό πιθάρι, πῆγε καί κάθισε πάνω σ' αὐτό, κι ἔπειτα τούς εἶπε νά ψάξουν σ' ὄλο τό κελλί. Καί καθώς δέν τή βρῆκαν, τούς λέει: “Ὁ Θεός νά σᾶς συγχωρήσει”.

Ἔτσι τούς ἔκανε νά νιώσουν ντροπή καί τούς βοήθησε νά μὴν πιστεύουν εὐκόλα κατηγορίες γιά τόν πλησίον. Κι ἐκείνον ὅμως τόν συνέτισε, γιατί ὄχι μόνο τόν σκέπασε, μέ τή βοήθεια τοῦ Θεοῦ, ἀλλά, βρίσκοντας κατάλληλη τήν εὐκαιρία, τόν διόρθωσε κιόλας: Καί μόνο πού τοῦ ἔπιασε τό χέρι, ἀφοῦ ἔβγαλε ὅλους τούς ἄλλους ἔξω, καί τοῦ εἶπε, “Φρόντισε τήν ψυχή σου, ἀδελφέ”, ἀμέσως ἐκείνος ντράπηκε καί κατανύχθηκε.

Κι ἐμεῖς λοιπόν ἄς ἀποκτήσουμε ἀγάπη, ἄς ἀποκτήσουμε εὐσπλαχνία γιά τόν πλησίον, γιά νά φυλαχθοῦμε ἀπό τή φοβερή καταλαλιά, τήν κατάκριση καί τήν ἐξουδένωση τοῦ ἄλλου. Ἄς βοηθήσουμε ὁ ἓνας τόν ἄλλο σάν νά εἴμαστε μέλη τοῦ ἴδιου σώματος. Ποιός ἔχει τραῦμα στό χέρι ἢ στό πόδι ἢ σέ κάποιο ἄλλο μέλος του, καί σιχαίνεται τόν ἑαυτό του ἢ κόβει τό μέλος κι ἂν ἀκόμα σαπίσει; Ἴσα - ἴσα πού τό καθαρίζει, τό πλένει, τοῦ βάζει ἔμπλαστρα, τό σταυρώνει, τό ραντίζει μέ ἀγιασμό, προσεύχεται, παρακαλεῖ τούς ἀγίους νά πρεσβεύσουν γι' αὐτόν, ὅπως ἔλεγε κι ὁ ἀββάς Ζωσιμᾶς. Μέ δύο λόγια, δέν ἐγκαταλείπει καί δέν ἀποστρέφεται τό μέλος του οὔτε τή βρωμιά του, ἀλλά τά πάντα κάνει γιά νά τό γιατρέψει.

Ἔτσι ὀφείλουμε κι ἐμεῖς νά συμπάσχουμε μέ τούς ἀδελφούς μας καί νά τούς συμπαραστεκόμαστε μόνοι μας ἢ μέ τή βοήθεια ἄλλων πιό

ἱκανῶν. Τά πάντα νά ἐπινοοῦμε καί νά κάνουμε, γιά νά βοηθήσουμε καί τούς ἑαυτούς μας καί τούς ἄλλους, γιατί εἴμαστε μέλη ὁ ἕνας τοῦ ἄλλου, ὅπως λέει ὁ ἀπόστολος (Ρωμ. 12:5). Ἐάν λοιπόν εἴμαστε ἕνα σῶμα καί μέλη ὁ ἕνας τοῦ ἄλλου, τότε, ὅταν ὑποφέρει ἕνα μέλος, ὑποφέρουν ὅλα τά μέλη.

Τί νομίζετε ὅτι εἶναι τά κοινόβια; Δέν καταλαβαίνετε, ὅτι εἶναι ἕνα σῶμα ὅλοι, καί ὅτι καθένας εἶναι μέλος τοῦ ἄλλου; Ὅσοι διοικοῦν, εἶναι ἡ κεφαλή. Ὅσοι προσέχουν καί διορθώνουν, εἶναι τά μάτια. Ὅσοι ὠφελοῦν μέ λόγο, εἶναι τό στόμα. Αὐτιά εἶναι ὅσοι ὑπακούουν. Χέρια εἶναι ὅσοι δουλεύουν. Πόδια οἱ ἀποκρισάριοι* κι οἱ διακονητές. Λοιπόν, κεφαλή εἶσαι; Διοίκησε. Μάτι εἶσαι; Πρόσεξε, κατάλαβε. Αὐτί εἶσαι; Ὑπάκουσε. Χέρι εἶσαι; Δούλεψε. Πόδι εἶσαι; Διακόνησε.

Ἀγωνιστεῖτε νά βοηθᾶτε πάντα ὁ ἕνας τόν ἄλλον, εἴτε διδάσκοντας καί βάζοντας στήν καρδιά τοῦ ἀδελφοῦ λόγο Θεοῦ εἴτε παρηγορώντας τον σέ καιρό λύπης εἴτε δίνοντάς του χέρι καί βοηθώντας τον σέ κάποια δουλειά. Μ' ἕνα λόγο, καθένας, ἀνάλογα μέ τή δύναμή του, ὅπως εἶπα, κάντε τό πᾶν νά ἐνωθεῖτε μεταξύ σας. Γιατί ὅσο ἐνώνεται κανείς μέ τόν πλησίον, τόσο ἐνώνεται καί μέ τό Θεό.

Σᾶς φέρνω ἕνα παράδειγμα ἀπό τούς πατέρες, γιά νά καταλάβετε τή δύναμη τοῦ λόγου

* Ἀποκρισάριοι λέγονται οἱ μοναχοί πού ἀντιπροσωπεύουν τό μοναστήρι τους στίς ἐξωτερικές ὑποθέσεις του.

πού σᾶς εἶπα: Φανταστεῖτε ἓνα κύκλο στή γῆ, δηλαδή μιὰ στρογγυλή γραμμὴ, χαραγμένη μέ διαβήτη, πού ἔχει ἓνα κέντρο. Κέντρο ὀνομάζεται τό μέσο ἀκριβῶς τοῦ κύκλου. Δῶστε προσοχή σ' αὐτό πού λέω: Ὑποθέστε ὅτι αὐτός ὁ κύκλος εἶναι ὅλος ὁ κόσμος, καί τό κέντρο τοῦ κύκλου ὁ Θεός. Οἱ ἀκτίνες τοῦ κύκλου, δηλαδή οἱ εὐθεῖες γραμμές πού ὀδηγοῦν ἀπό τήν περιφέρεια στό κέντρο, ὑποθέστε ὅτι εἶναι οἱ δρόμοι, δηλαδή οἱ διάφοροι τρόποι ζωῆς τῶν ἀνθρώπων. Ὅσο προχωροῦν οἱ ἀνθρωποὶ πρὸς τό κέντρο, ποθώντας νά πλησιάσουν τό Θεό, τόσο βρίσκονται κοντά καί στό Θεό καί μεταξύ τους. Καί ὅσο πλησιάζουν τό Θεό, πλησιάζουν καί ὁ ἓνας τόν ἄλλο. Ὅσο πάλι πλησιάζουν ὁ ἓνας τόν ἄλλο, τόσο πλησιάζουν καί τό Θεό.

Ἀντίστροφα τώρα, φανταστεῖτε τό χωρισμό: Ὅσο ἀπομακρύνονται ἀπό τό Θεό καί γυρίζουν πίσω, πρὸς τά ἔξω, τόσο ἀποχωρίζονται καί μεταξύ τους. Καί ὅσο ἀπομακρύνονται μεταξύ τους, τόσο ἀπομακρύνονται κι ἀπό τό Θεό.

Τέτοια εἶναι ἡ φύση τῆς ἀγάπης: Ὅσο εἴμαστε ἔξω καί δέν ἀγαπᾶμε τό Θεό, τόσο ἔχουμε ἀπόσταση κι ἀπό τόν πλησίον. Ἄν ὅμως ἀγαπήσουμε τό Θεό, ὅσο τόν πλησιάζουμε μέ τήν ἀγάπη μας, τόσο αὐτή ἡ ἀγάπη μᾶς ἐνώνει καί μέ τόν πλησίον. Καί ὅσο ἐνώνεται κανεὶς μέ τόν πλησίον, τόσο ἐνώνεται καί μέ τό Θεό...

ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ